

Vychází 1., 10., 20., každého měsíce o 10. hod. Expedicí se nachází v obchodnictví musikalí u „Beethovena“ u Roberta Veita v Nových alejích č. 116. Kdo všeckna čtyry čtvrtletí odebere, obdrží praemii.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl. 1 zl. půll. 2 zl., celor. 4 zl. rak. č. S poštou: čtvrtl. 1 zl. 15 kr., půll. 2 zl. 30 kr., celor. 4 zl. 60 kr. rak. čísla. Pro státy německé: půlletně 1 tol. 10 nov. gr., celoročně 2 tol. 20 nov. gr.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou a s roční praemií.

Odpovědný redaktor:

Emanuel Meliš.

10. září.

Nakladatel:

Robert Veit.

O kostelní hudbě na venkově.

Že hudba na venkově zde a onde, zvláště kostelní, hluboce klesla, o tom možno se bohužel na mnohých místech přesvědčiti. Příčiny toho jsou všeliké: za hlavní musím udati, že láska k tomuto krásnému umění jaksí ochladla; neboť kdežto dříve rolník skoro všecky své syny hudbě učiti dal, ne snad aby si jí v budoucnosti vydělávali, nýbrž jediné pro vzdělání a zábavu: najde se nyní takových milovníků hudby v skutku pořídka, a jen synové chalupníků a domkářů se jí oddávají, aby, naučivše se jen povrchně nějakému nástroji, co možno nejdřív do ciziny se vydali a několik ušetřených zlatých domů přinesli. A to zanedbávání hudby od usedlých rolníků má následek, že hudba při provozování mše slabě a nedostatečně zastoupena bývá. Nad to jeví se od roku k roku větší a větší nedostatek dobrých učitelů hudby. Před časem se obyčejně za to mělo, že jest učitel dostatečný, zná-li se v hudbě, byť v literním dosti ne-umělý byl: nyní, zdá se, že opak toho dráhu si klestí; literní dokonalé umění požaduje se od učitele, — a to v jistých případech všim právem — hudbě vykazuje se opět vedlejší místo. Pravda, že najde se učitelů, kteří obojího schopni jsou; těch jest přece ale dle našich zkušeností a dle požadavků nynějšího věku v poměru málo, a přáli bychom si, aby vycvičení učitelé v literním i hudebním umění v naší vlasti převládali. Nejlépe by bylo, aby i zde rozdělení práce se stalo: činíme návrh, aby více obcí, poblízku jsoucích, zvolilo a *vydržovalo* ze svých důchodů *samostatného učitele pro zpěv a hudbu* jediné ustanoveného. Tím by se zajisté získalo lepšího vyučování a hojnější účastenství; učitel pak vlastní v literním nebylby přetížen a mohlby prázdny čas dalšímu vzdělávání sama sebe a jiným naukám věnovati. Rozumí se samo sebou, žeby takový samostatný učitel i hudbu v chrámě na péči měl, kteráž by tím k vznešenějšímu stupni dospěti mohla. *To žádáme na obcích*; nyní ale také obracujeme zřetel

svůj k *patronátům*. V mnohých kostelích na venku je nevšímavost z této strany velmi patrná. Tak znám jednu velkou obec farní, kde už po dvanácte let nemají varhan; jakou pomůckou varhany při zpěvu a pobožnosti jsou, netřeba, tuším, dokládati. V této obci měl zavítati nejdůstojnější pastýř k biřmování; kde *vzít varhany?* musely se odjinud přivezt, takže lid na to vtipy, dosti úhodné dělal. A přece jest u kostela *zvláštní záduší a patronátem důstojný sbor*, kterému by právě na všem záležitosti mělo, co k povznesení pravé pohožnosti přispívá!

(F.) *Z Mělníka*. Četl jsem často v těchto listech kritiky o kostelní hudbě a musím se vyznati, že jsem si o zprávách, jež z českých měst i městeček přicházejí, vždy otázku předložil, zdaž tomu tak čili nic. Jsem jen až příliš přesvědčen, že polozasvěcený jen svůj v mnohých případech nepředpisný úsudek s ostýchavostí a pojatostí napíše, při čemž z druhé strany rozličné osobní neb jiné ohledy mu vadíce v cestu se kladou. Pisatel těchto řádků jest docela prost všech těchto ohledů a předeval si, zmíniti se o muži, jež v Mělníku při varhanách našel a jenž, jak mu praveno bylo, v celém okolí za *vzorného varhaníka* platí. Než Bůh račež nás podobných vzorů milostivě střežiti! Muž tento předseká a bije nemilosrdně do královského nástroje a o zacházení s manuaem přísně spojenou hrou nemá ani nejmenšího ponětí. Nemluvíme zdarma o manualu, anto o zacházení s pedalem ničehož říci nechci. Opětné úhozy jednoho a téhož akordu, běhy, trilky, mordenty a jiné varhaníku docela nepřístupné a nepřiměřené fráse a šňořeniny nepatří do kostela a dají se jen na klavír vyvésti. Z té příčiny lituju velkou řadu těch, kteří pana V. za čackého a vzdělaného varhaníka drží a varuju všechny začátečníky, by si na jeho bídné hře na varhany příkladu nebrali.

Je to věru smutné, že dozírací orgány nad kostelní hudbou tak málo věci té rozumí a se nápodobnými vyššímu nesmyslu náležejícími floskulemi zaslepiti dají.

(Z—š.) *Z Heřmanova Městce.* Dne 10. srpna cestující Heřmanovým Městcem, měli jsme příležitost, tamnější kostelní hudbu poslechnouti a slabý obraz provedené hudby si nakresliti. Hlavní podmínka dobré kostelní hudby jest správná a povážlivá hra na varhany. Avšak ta stojí zde na nejnižším stupni a nevyhovuje docela nic účeli, totiž podporování a doprovázení zpěvu. Jak málo pan učitel charakteristiku toho nejdokonalejšího z všech nástrojů zná, svědčí ta okolnost, že také on náleží do řady oněch varhaníků, kteřížto pedálnímu tónu příslušného času nedopřejí a jej bez milosrdenství s pospolného účinkování s manualními hlasy vyhoštují. Vůbec prozrazovala varhanní hra největší neznalost harmonie; neboť odpočítajíce nejodpornější *kvinty* a *oktavy*, pozorovali jsme, že se praeludium (pakli se mu takové jméno dáti může) buď v *tercích* neb *textách* neb v dlouhanském bezmyslném nakupení dominantního sextového akordu pohybovalo. Nic neprozrazuje hudební chudobu trefněji, než taková hra. Avšak dejme tomu, že každý člověk není s to, že se sebe čerpatí hudební myšlenky; nemůže pilnost a pravá horlivost pro tak posvátnou věc jmenovitě pilné hraní a memorování přístupných ryzých varhanních skladeb*), jež nám v novějším čase horlivý Pražský varhaník pan Jos. Förster buď ve svém „*Katolickém varhaníku*“, buď ve své výtečné „*škole pro varhany*“ v hojnosti podal, tento nedostatek odstraniti?

Instrumentální mše, jež se o 11 hod. provozovala, jest bezpochyby dílo z pověstného času; ale zajisté je to dílo, jež nezasluhuje, by se v katolickém chrámě provozovalo. Ovšem nepatří hudební síly v tomto městě k lepšímu druhu; avšak nedalo by se pilným odbýváním častých zkoušek a volbou lehčích skladeb lepšího výsledku docíliti, když již instrumentální hudba provozována býti má? Nebudíž nám na to praveno, že ředitel kůru musí být povděčen, když diletanti ke mši přijdou, neboť pro kostelní hudbu nadšené srdce rádo přispívá k oslavení služeb Božích. Mnohé obce podávají o tom patrných důkazů. V obci, v nížto se 4000 obyvatelů nachází, lze nalézt vždy *pět* neb *šest* chlapců k zpěvu schopných, s nimiž se vokální mše provésti dá. Ostatně nemůžeme si vysvětliti, z jaké příčiny při takovéto bezvýznamné hudbě *bombordan* spoluúčinkovati má. Je snad k tomu určen, aby hluk ještě více rozmnožil?

(?) *Z Klatov.* Před časem nedlouhým podali jsme v těchto listech krátký nástin naší hudby kostelní

a vylíčili jsme dosti mírnými barvami smutný její stav, kterýž hříšnou netečností ředitelství již úplným sklesnutím hrozil. Tím radostněji vítáme změnu právě povstalou úmrtím dřívějšího ředitele kůru p. Č. a obsazením tohoto místa mladistvým a svou přičinlivostí a horlivostí nám již chvalně známým p. Mans. *Kličkou*. Zastává svou službu teprv několik neděl a již nalezáme mnohé nezpůsoby odstraněné, mnohé opravy zavedené, a jak z pravé jeho náklonnosti k hudbě souditi lze, máme zajisté jeho vedením radostnější dobu v kostelní naší hudbě k očekávání.

Práli bychom sobě jen, by p. ředitel čestné své úloze taky v ohledu vlasteneckém vyhověti se snažil, plodů domácích našich skladatelů sobě pilně hleděl a tím také o zvelebení vlastenecké hudby kostelní hojných zásluh sobě získal.

(V. L.) *Z Chlumce nad Cidlinou.* Na den narozenin J. M. císaře Františka Josefa provozovala se tu slavná mše sv. v 10 hodin před polednem řízením o zdejší hudbu chrámovou velmi zasloužilého ředitete kůru, pana Jos. *Vokrouleckého*, velkolepé dílo, mše od slovutného našeho *V. H. Veita* (tentokrát již po *třetí* dávána, poprvé viz II. roč. Dalibora str. 207, po druhé lonského roku o zdejším posvícení na sv. Voršilu. Nechci rozebírat, která část krásou a bohatostí myšlenek nad jinou předčí, toliko podotýkám, že čím vícekrát toto slavné dílo slyšíme, ho tím lépe pochopujeme a obdivujeme. *Provedení* všech částí mešních bylo velmi *zdařilé* a *precisné*. Za *graduale* se dával mužský český čtvero zpěv „*Pobožnost*“ od *Veita*, zajisté též krásná skladba; za *offertorium* „*Arie od Blaháka z A-dur*“ (soprán a violinsolo); *Te Deum* bylo od *A. Maška*.

U provedení jmenovaných skladeb se jmenovitě vyznamenala slečna *Anna Pejpalova*, zvláště v sopránovém solu v arii, kterou cituplně přednášela; slečna *M. Vokroulecká* vynikala v altovém mešním sólu „*Et in carnatus*.“ Obě pěvkyně cvičil ředitel kůru p. *J. Vokroulecký*, a mohu říci, že jimi soprán a alt statečně jsou zastoupeny; neboť nabyly obě slečny nevšední umělosti ve zpěvu a mají plný a zdravý hlas. Nemálo se nám líbil pan *Jos. Kohout*, výborný tenorista, který své sólo „*Gratias agimus*“ a potom „*Domine fili*“ velmi krásně zapěl; bassista pan *Jos. Doležálek* svými sóly zvláště v *Agnus* dokázal, že když na cvičení svého orgánu péči vynaloží, nám výtečné zpěváky, jež naše hudba ztratila, jako doktora v lékařství, p. *J. Hatláka*, nyní v *Sušicích* žijícího a nebožtíka *Hynka Kratochvíla* poněkud nahradí. Pan *V. Málek* vynikal jako vždy, tak i tenkrát, zvláště v arii (oprán a violino sólo) svým uhlazeným a jemným přednesem. I o ostatních pp. spoluúčinkujících se mohu pochvaluě zmíniti, anto každý dle

*) Jak doslycháme, bude školu v Heřmanově Městci letos reorganizována a bylo by ku prospěchu tamějšího chrámu žádoucí, aby slavný patronát při obsazování učtelských míst na hudební znalosti zvláštní zřetel vzal aneb se co možná pozváním kompetentů ku zkoušební hře na varhany sám o výkonech jednotlivců přesvědčil. Red.

sil svých k tomu přispěl, by se provedení co nejlépe zdařilo, což jim zajisté ke cti slouží. — Od té doby, co jsem žádné zprávy o provedení kostelních skladeb „Daliboru“ nepodal, provozovala se zde mimo jiných výtečných plodů proslulých skladatelův mše od Mozarta a sice slavnostní a korunovací, potom jiné dvě z C a jedna z B, z nichž se každá vícekrát dávala; ze mší Haydn-ových se provedly z D-moll, C-dur a B-dur; od *Horáka* se dělaly od té době 4 mše, od *Führera* 3, mezi nimi 2 pastorální, od *Maška* 2 mše z C a D, od Diabelliho z D, A a B, od Lickla a *Lablera* se dávaly mše pastorální, od Drobiše mše z C a F., od *Škroupa* mše z D s českým textem.

Dle skladeb u nás zdařile provedených každý snadno posoudí, že naše *kostelní hudba* v krásném *rozkvětu* se nachází a že každý zásluhy ředitele kůru a všech pp. spoluúčinkujících tím lépe uzná, když se dozví, že ani *ředitel* a pp. *učitelové*, kterým se za povinnost ukládá při všech kostelních produkcích spoluúčinkovati, ani *ostatní zpěváci* a hudebníci *placeni nejsou* a tedy všichni pouze z ochoty a lásky k věci samé seč jsou, činí.

(Pokračování.)

Obrana a některé pokyny ku hře na varhany.

Od Josefe Müllera, varhaníka v chrámě u Františkánů.

Povšimnuv si kritiky, jakouž p. referent v článku „o kostelní hudbě v Praze“ (Dalibor od 20. srp. b. r.) podal, kladu si za svatou povinnost, jednak se proti posouzení mé hry na varhany a zacházení s nimi ohraditi, jednak ale ukázati, jak se tohoto posvátného nástroje při službách Božích slušně užívati má.

Nikoliv snad mrzutě, nýbrž radostně a horlivě chopě se péra, osvětlím jednostranné náhledy ještě snad nezkušených umělců poučením o tomto velkolepém ano nejvyšším umění hudby církevní.

Mé mezihry jsou vždy krátké a písní neb choralu přiměřené, tedy též písní: „Wir werfen uns darnieder“ a k rozmanitosti jejich volím ovšem leckdys terci neb sextu v *rovném* ale *pohybování* středních hlasů a jsou nejlépe na svém místě; tak to schvaloval můj důkladný učitel, pan Rob. *Führer* jakož i jiní zralí umělcové. — Pan referent má za velmi neslušné, když se spustí před „Svatý“ — *pleno*. Toho nenahlížím; vždyť za příčinou vyjádření slávy a velebnosti Boží „Pleni sunt coeli et terra etc.“ *musí* pleno býti; toliko když už na krátce proměna se měla díti, slušno a patřično tiše skoučiti. Sem a tam jiný bass při „Pange lingua“ voliti, nepřipouští velebný ten choral. Konečně činí p. referent zmínku o jaksi nucených průchodních notách a dokonce o častém užívání zmenšeného septimového

akkordu. První i druhé není pravda! Na průchodní noty v užívání zmenšeného septimového akkordu jsem dosti šetrný; nepřipustím s Boží pomocí, aby má hra na varhany tím způsobem ochuravěla. I žádám uctivě p. referenta, by po druhé lépe pozor dal, aby tím nespravedlivý úsudek nepovstal.

Jsa ve všech odvětvích tohoto umění zběhlý, an již plných 24 let si ho hledím, a theoreticko-prakticky pěstuji, nemám za zbytečné, když zde naznačím, jak se poněkud při veřejných službách Božích s varhanami zacházeti má. a) Předehry jakož i mezidohry buďtež přiměřeny povždy choralu neb písní, která se při mši svaté zpívá, jakož i času církevnímu. b) Při Introitu započne první polovice verše písně s 8 stř. Principálem a octavou a dvěma subbassi v pedálu; druhá polovice při „Pane smiluj se“ Kyrie eleison se již doprovází jen s principálem a 1 subbass. Při Gloria jasně a při Evangelium addantně; před obětováním velmi nadšeně, před Svatý vážně a velebně, což se plnem skončí, — při pozdvihování tiše. Po pozdvihování se děj krátká a libá příprava k Benedictus — tedy libě; před Agnus se hraje dojemně, pokorně, odevzdaně tak dlouho, až byl duchovní nejsv. Tělo P. přijal — pak nastane opět verš jemně doprovázen — stačí-li, pakli ne, tedy poslední pak s prin. a oct., načež následuje od poloverše pleno.

Boží „Pleni sunt coeli et terra etc.“ *musí* pleno býti; ovšem, kdyby již na krátce proměna se měla díti, slušno a patřično tiše skončiti. Semotam jiný bass při Pange lingua voliti nepřipouští velebný ten choral.

(Dokončení.)

O registrování čili o oučelu a umění přiměřeného použití hlasů varhanních.

(Pokračování.)

V pedálu se mohou posauna 16 stop a trumpeta (trouba) 8, neb jiné rourové stroje 16 a 8 stop zvukoměru vzíti. Při silném shromáždění jest též užívání manuální a pedální Koppel přiměřené, jakož i při velkých varhanách přibrání 32 stop. V pedálu a jedním v hlavním manuálu snad se nacházejícím rourové stroje se má ostatně sporně zacházeti, aniž se mají všechny verše celé písně stejnými registry hráti, poněvadž by toto velmi unavovalo a dojem zmenšovalo. Poněvadž se poslední sloka obyčejně silněji hrává, při takovémto oslavování ale nikdy ostré a křiklavé hlasy se užívati nemají, tak se registruje k poslednímu verši slaběji, neb se hraje na slabším manuálu. Pedál se musí v tomto pádu též slaběji registrovati. Poslední sloka se tedy hraje s minulým registrováním. Takovýmto registrováním by se dal velmi krásný výsledek docílit, kdyby se při

velikých varhanách, které velmi mnoho Gedacten čítají, se tyto s vynecháním principálu 8 a 4 stop. oktáva sama užívala, kdyby se tím dále některé křiklavé registry u p. Gamba, Salicetet spojili a pedál se rovnostejně registroval, musilaby zde arci býti zkušenost, postačí-li toto registrování ku zpěvu četného shromáždění neb ne?

b) Při díkučinné a radostné slavnosti, jako u p. v čas velikonočních, svatodušních, vánočních svátků, a vůbec při všech radostných událostech.

Zde se mohou mimo přítomných hlavních a mimotných hlasů k prvnímu a poslednímu verši nějakého chorálu veškeré mixtury užívat. K ostatním veršům nechť se měnidla poslední, jak v manuálu tak v pedálu zastrčejí, nato jest se však co ohlížeti, aby nebyl mimotoní hlas jako Quinta neb Tercie, nýbrž 2 stop. rejstřík, nejvyšší manuální hlas.

To samé platí taky o pedálu, kde se superoktávní (vyšší oktáva) 4 stop., co nejvyšší hlas zvoliti má. Užívání manuální a pedální smečky jest zde a zvláště při četném shromáždění nejen dovoleno, nýbrž i nutné. Předehra a dohra se při takovýchto příležitostech celými varhanami neb plným strojem přednášejí.

c) V čase nedělním má se mimo na počet shromážděných jen na text (obsah) při službách Božích zpívaného chorálu ohled bráti. Obsahuje-li tento smutné a žaluplné city, může se dle jakosti varhan registrování jako při a) zaříditi. Vane-li v písni důvěra v Boha, a neb je-li obsahu prosebného, mohou se ty samé hlasy podržeti, a zavedené smečky (Koppel) užívat i poslední verš v očekávání, že se povznese modlitba, mohou se vedlejší hlasy a třeba i mixtury připojiti. Písň o všemohoucnosti a velikosti Božské jednající mohou též mimo hlavními a mimotnými hlasy, při prvním a posledním verši, několika mixturami neb celými varhanami hrány býti. Užívání smeček jest též dovoleno. Předehra a dohra mohou tím samým registrováním přednešeny býti.

d) Při posvátných bohoslužebných shromážděních v týdnu, když jistě kostel obyčejně méně navštěvován bývá, jest jistě slabé registrování varhan výhodně prospěšné.

e) K chorálům někdy v některých případnostech pozauny provázeným, mají se varhany v *rovnoměrné síle* registrovati, aby plechovými hudebními nástroji *ohlášeny* nebyly. Ještě však se má ohled bráti na slavnosti a na počet shromážděných. Chorály trúbami a bubny doprovázeny přicházejí obyčejně při díkučinných a radostných slavnostech. Tenkrát jest zapotřebí varhaníkovi *veliké opatrnosti*, a tuť bývá registrování varhan jako při b).

(Pokračování.)

Slovo o českých národních písniích.

Podává L. Zvonář.

(Pokračování.)

Všecku ladnost a půvabnost melodií českých písni shledáváme teprve v těch, které se neobmezují na pouhé opakování tónů neb na rozkládání akkordů, jak jsme tu u předešlých dvou rodů shledali, nýbrž v nichž i průchodní tóny přicházejí, jimiž teprve každá melodie potřebné volnosti u svém vodu nabývá.

Průchodní neb melodické tóny dodávají teprve melodii oné ohebnosti a dokonalosti, bez kterých vlastností žádný nápěv, má-li skutečně dokonalým býti, obstáti nemůže. O pravdě toho se přesvědčíme, porovnáme-li se svrchu zmíněnými písniemi melodie, jako jsou „Když jsem já k vám chodívával,“ — „Horo, horo, vysoká jsi,“ — „Pro to jsem tě nechtěl,“ — „Koulelo se, koulelo“ a j. více. Jak pěkně zde zpěv plyne! Melodie těchto písni se podobají zajisté něžným kvítkám, které jednoduchostí barev a zvláštní útlostí zrak náš poutají, aneb cudnému děvčeti v jednoduchém ale vkusném rouchu, jež žádný zbytečný přívěsek nehyzdí. Jsouť prosty všech zbytečných melodických okras, a jeví tolik vytříbenosti vkusu, že si přejeme, aby zvlášť tato stránka jejich pozornosti skladatelův českých se neminula. Mohou se z nich učiti, jak dalece se ozdobný zpěv čili koloratura tak zvaná s duchem českým srovnává. Zdá se, a jest skoro jisto, že jí Čech příliš nehoví.

Mimoděk jsme se octli s naší melodií, opsavše veliký kruh, zase na onom stupni, kde jsme ji z počátku viděli. Zase ta jednoduchost a plynost, jakož i dokonalost, jak jsme ji v českých chorálech v nejlepších dobách shledali; ovšem že s tím rozdílem, že tam jest hlubšího ducha, značnějšího rázu, zde povrchnější, uhlazenější, a však stejně vnikavá a dojemná. Mním, že v těchto písniích zase stará cesta nalezena, z které jsme událostmi rozličnými svedeni byli. Bodejž by se to již více nestalo! Snad se to nestane, a stalo-li by se to, bylo by skutečně více vinou naší, než vinou času. Svítějí nám zajisté dosti písň naše národní co hvězdy na obloze hudebního našeho umění, byť třeba hned ne všecky hvězdami první velikosti býti se zdály.

V ohledu na harmonii připouští tento druh písni větší rozmanitost než oba předešlé druhy, a přece ne takovou, jako staré choraly. Umělkováním se ovšem rozmanitěji harmonisovat dají, a však tím jim není poslouženo, rovněž jako tím, chtějí je harmonisovat dávno již času a vkusu propadlými formulami.

Pravili jsme, že jsme v nové české písni přišli, co se melodie týče, na tutéž cestu, která byla po delší čas opuštěna, i že je co do harmonie tato chudší oné.

Uvážíc to, namane se otázka, zdali jsme, chodíce po rozcestí, něčeho neztratili, než jsme se zase na pravé cestě octli. Na otázku tuto musíme ovšem smutným „ba ztratili“ odpověditi. Ohledněme se tudy, v čem ta ztráta záleží. První a citelná ztráta (jak jsme již s vrchu napověděli), jest melodiím starého rázu vlastní *vážnost a mužnost*, druhá *větší rozmanitost*, třetí větší jich *uspůsobilost k bohatšímu harmonisování*. — Ačkoli tato poslední okolnost méně při národních písniích v úvahu brána bývá a při nich jen podřízenou roli hrá, záleží na věci přec mnoho, má-li z národní písni pro národní hudbu pravý užitek vyplývati. Příčinou toho jest, že harmonie výraz *melodie nejen lépe určuje, nýbrž i zvyšuje*.

(Pokračování.)

Gluck a Mozart.

Dva obrazy ze života, podává Karel Adámek.

(Pokračování.)

Hrobové ticho nastalo, jasně a zvučně v plné své kráse a jednoduchosti se rozvíňovaly zvuky orkestru divadlem. Byla to hudba neslychaná, neznámá, zvláštní, a proto tím více opoutávala pozornost obecnstva v nejvyšším stupni napnutého. Opera se vznesla do výše a zmámené obecnstvo se proměnilo nyní v soudnou stolicí velkého plodu, velkého ducha znamenitého mistra.

V temné smuteční síni lká Orfeus naříkaje o zmižlou Euridici. Žalozpěv jeho provívá temný přízvuk sboru. A hle, Bůh lásky se rozžalostněnému zjevuje, mysl a zmužilost mu dodává; pobádá jej k srdnatému vstupu do tartaru, aby na Orku choť svou vyprosil. Orfeus nabývá zmužilosti a odvahy, rozhoduje se, stává se z lásky hrdinou, vstup do tartaru jest usnešení jeho; svolává přátele, aby jim sdělil úmysl svůj.

Opona padá, obecnstvo mlčí, ani hlas, ani známka hnutí se neozývá, vždyť skamenělo a každý jednotlivec ve vnitru svém rozpředěný boj konýší, nelzeť nabýti výjevu a významu hmotám.

Metastasio a Hasse se domnívají, že to význam chladnosti, škodylibě se usmívají, vždyť jim vítězství kyne. Marie nepozbyla zmužilost, oko její září plno nadšení, i Gluck pyšně, hrdě hlavu vztýče, očekává počátek druhého jednání. Bylyť to zvuky neobvyklé, věrně se jako révy kolem básně opery otáčející a přísným tvarům a mistrným konturám antického díla tohoto příslušné tvářnosti a živosti, antické roucho dodávající. Obrazu takovému obecnstvo se teprv muselo naučit rozuměti. Bylo to nové světlo, ucho, na nějž muselo navyknouti,

„Velice jsem povděčna, že výslov můj ospravedlněn,“ pravila Marie Theresie v loži. „Pravila jsem, že Galzabigim Metastasio nesestrnul.“

„Dosud tvrdím a teď tím více než dříve, že Metastasio večerem tímto svůj věnec ztratí!“ pravil určitě Josef.

Rychle uplynula přestávka mezi jednáním, zvonek zavzněl, oznamuje počátek jednání druhého. Rozvinu děje mnohem napnutěji obecnstvo nyní sledovalo a opojeně naslouchalo hudbě té tak jednoduché, tak zvláštní a původní a přec tak půvabné. Nadšení obecnstva, výbra Gluckova, stoupala po stupních v poměru, jak Metastasio a Hasse ve svých nadějích se klamali. Nejvyššího stupně nadšení dosáhlo obecnstvo sladkými, líbými prosebnými zpěvy Orfea, snažícího se furie v tartaru pohnouti k smilování. A když zaznělo hrozné furii „Ne!“ tu se zachvělo obecnstvo a ledová kůra se srdcí všech pukla a rozvlněnému, rozbouřenému moři podobal se jásot a tleskot divadlem hřmící. I Hasse a Metastasio byl hnut velikostí netušenou opery provedené.

Gluck slavil první triumf nové hudby. Až ku konci jednání stoupaly záněť a nadšení obecnstva, a když opona spadla, nemohly míti významy pochvaly ani konce. Metastasio a Hasse se stranou svou byl poražen. Pravda i tenkrát z vítězila. Radostí, pýchou vznesenou se zalesklo oko Marie, když se ze všech stran vavřínové věnce, básně a kytky na jejího miláčka sypaly. Gluck stál co pevná skála v moři, pyšen, že uhádl výsledek, že nepřecenil obecnstvo. I velikána pohne dík a soucit!

Po třetí se vyšinula opona a obecnstvo stichlo. A když pohnutlivou, krásnou arii Euridice při svém návratu do Orku pěla, ozvalo se tu a tam v obecnstvu štkání a zlíkání. Nebyl-li to pro Glucka triumf větší nejhřmotnějšího potlesku? A když Orfeus zoufalou započal arii: „Me faro senza Euridice!“ tu se nemohlo hnutí a nadšení obecnstva více utajiti, opět zahřměl divadlem jásot a hromový potlesk.

„Da Capo! Da Capo!“ ze všech stran voláno. Když Guadagni po druhé arii obecnstvo okouznil, volán Gluck tak dlouho, až se k obecnstvu obrátil a uklonil. Hasse nemohl déle v divadle zůstat, opustil smutně jeviště své slávy a nynějšího pádu. Metastasio zůstal.

„Já to vše napřed věděla!“ pravila radostně Marie, obrátila se od obecnstva, aby utřela volké slzy radosti.

(Pokračování.)

FEUILLETON.

Z Prahy.

Stavovské divadlo. Dne 1. září vystoupil po nejprv po své nemoci náš výtečný tenorista p. Bachmann co Raoul v operě „Hugenotten“ a dosáhl skvělého výsledku. Jeho hlas neztratil ničehož na vydatnosti a objemu hlasu, ano zdá se nám, že nyní ještě s větší lehkostí zpívá než jindy. Pan Bachmann byl mnohokrát hlučně pochvalou odměněn. Neméně líbil se p. Bachmann „Jan Pařížský“ a co Masaniello v „Němé z Portici“, kdež jeho mohutný a zvučný hlas úplné platnosti dosáhl. Jak se zdá, dostane se nám v zimní saisoně konečně několik operních představení v češtině; neboť pan ředitel získal pro operu dvě „Česky“, totiž slečnu Grabingrovou, kteráž místo Luccovy, a sl. Küglerovou, ježto místo sl. Schmidtovy engažovány jsou. Chybí nám toliko barytonista a bassista, češtiny mocný, a pak by jsme se pevnou nadějí kojiti mohli, že operních představení v češtině dosáhneme. Co nevidět uslyšíme konečně po drahném čase Gluckovu „Ifigenii“, na kterouž zvláště obecenstvo upozorňujeme.

— Pan Ferd. Laub odebral se ke koncertům do Holandska.

— Studující university Pražské obdrželi, jak se z hodnověrného pramene dovídáme, od vys. c. k. místodržitelství povolení, by směli zde zříditi akademický zpěvácký spolek.

— Náš slavný Alex. Dreyschock, jenž se v listopadu na umělecké cesty do Rus odebere, složil dvouvětovou sonatu, kteráž, jak jsme se přesvědčili, k nejlepším jeho výtvorům náleží. Slovnatý V. H. Veit dokončil právě smyčcové trio, kteréž bezpochyby v letošní koncertní saisoně provedeno bude.

— „Böhmische Naturdichter“ je titul nového velmi zajímavého díla od Alfreda Waldaua, jenž všemožně se snaží, by naše sousedy, kteří ještě jasné poněti v našich literárních plodech nemají, na básně české upozornil. Dílo to obsahuje básně českých samonků (básníků) v německém plyném překladu a zasluhuje všestranné pozornosti.

(—ič) **Z Blatné.** (Akademie.) Dne 2. září uspořádali zde žáci Pražského konservatoria hudební akademii, kteráž krásného výsledku došla. Mimo dvě ouvertury k „Čarostřelci“ od Webra a ku královně „Hedvice“ od polského skladatele K. Kurpinského, správně a okrouhle provedeně slyšeli jsme „Caprice“ na národní písně od J. Schulhoffa, kteréž sl. Hubalovská s velkým úspěchem přednesla. V koncertinu pro kontrabass od J. Hraběte osvědčil p. Simandl velkou technickou obratnost a skutečně pěkný přednes; neméně líbil se pan Mayr, jenž fantasii pro klarinet od Rumla s velkým výrazem provedl. Značné sensací zbudil však mladistvý p. Jan Hřímali, kterýž fantasii „Les Echos“ od Leonarda s nesmírnou bravourou a samostatností na housle přednesl a velké pochvaly došel. Z písní slyšeli jsme duetto pro soprán a kontrabass od sl. Gotthardovy a p. Simandla

pěkně provedené, dále píseň od Kreutzera, jíž sl. Hřímalo va velkého potlesku dosáhla, konečně zpíval pan Skř. píseň „Andílek“ a ještě jednu a líbil se velice. Sl. Lisnerova deklamovala „Prání“ od V. Růžičkovy plyně a významně. Posléze proveden byl ženský a mužský sbor „Aj, vzhůru vlasti“ od A. Jelena a smyčcové kvartetto s ruskou národní hymnou od W. H. Veita, v němžto pánové Jan a Vojtěch Hřímali, V. Urban a Fr. Simandl účinkovali. Všecko šlo výborně; každý účinkující byl poctěn hlučným potleskem a vyvoláním. Nejvíce však líbili se p. Jan Hřímali a jeho sestra M. Hřímalo va.

(A. M. K. E.) **Z Chrudimi.** (Studentská merenda. — Vínek. — Requiem za V. Klicperu.) Tak jako již po více let, byla i letos u nás „studentská merenda.“ Zábavu tu, ku které se mnoho okolního studentstva sešlo, odbývala se 4. září. Dříve než se tančiti začalo, zahrál náš ostrostřelecký hudební sbor třetí potpouri z českých národních písní od Jos. Labického op. 54 velmi čistě a neúhonně; z ostatních tanečních kusů líbily se dvoje quadrilly z českých písní, z nichž však více první od L. Procházky vynikala. Mezi prvním a druhým oddělením zapěl náš zpěvácký sbor: „Žezulinka“ od Knittla tak přesně, že na všeobecné přání opakována býti musela. Jsou v loni také i letos vydali páni uspořadatelé merendy elegantní knížku pod jménem „Vínec“, jenž kromě povídky „Marie“ od Justa obsahuje básně od Benoniho, M. Brodského, V. Crhy, A. Heyduka, Galata atd., jakož i od dám Anny Sá zavské a Antonie Körschnerovy, kteráž nedávno básněmi svými v Daliboru a Lumíru vystoupivši velmi nadanou básnicí se osvědčila. Šestého září na to byly v zdejším děkanském chrámu Páně odbývány slavné requiem za našeho básníka a dramatického spisovatele V. Klicperu. Dávali se velké requiem od Vitáska do Es s vloženým „Dies irae“ do C-moll též od Vitáska, při kterémž se však mně z nepochopitelných příčin „Tuba mirum“ vynechalo, ostatně bylo toto krásné dílo od našich pánů ochotníků velmi dobře provedeno. Kéžby i jiná česká města následovala příkladu toho, a tak ukázala, že ctí památku mužů o národní spisovatelství zasloužilých. Jak doslychám, bude se ku konci tohoto měsíce odbývati hudební akademie. Bylo by velmi žádoucí, aby se nám skladby slovanských skladatelů přednesly, když ne veskrz, aspoň z většího dílu, neboť jsou zde našemu obecenstvu ještě takřka neznámy. Uvidíme!

(M.) **Z Českého Dubu.** (Produkce zpěv. spolku.) Po více let již stává u nás zpěváckého spolku, jehož působení zasluhuje, aby po vlasti naší uznáno bylo. Snahou našeho velezasloužilého p. Holušky, jenž co vzorný učitel, výtečný hudebník i obezřetný ředitel kůru stejně chvály hoden jest, zaražen zde spolek pod protektorátem proslulého průmyslníka p. F. Schmitta. Muž tento, jenž mohutným duchem svým tak se povznesl, že závody jeho k prvním v Čechách náleží, je hlavní podporou spolku a k vyčtení jeho zásluh v tomto směru je místo zpráve mé dopřáné příliš malé. — Dne 1. září dával zpěvácký spolek stanovní produkci přispívajícím údům. Program sestával ze čtyř čtverozpěvů od Mendelssohna, Leonharda, Kuntze-ho a Zöllnera; na hlučně projevené přání zpíval

se mimo to Uhlův „Sängermarsch.“ Spolek přednesl veškeré skladby nad míru dobře. Volení skladeb bylo z hudebního stanoviska zajisté vzorné; pohřešujeme však český element na prosto. Český Dub je ovšem město z větší části německé a zpěváci nejvíce Němci; považujeme-li však, že zajisté v obecnstvu málo jich bude, kteří by češtině nerozuměli; že se česká hudební literatura dosti dobrými skladbami starými i novými vykázáti může a že vzájemnost českých měst, kdež se vždy několik ba (bohužel) obyčejně více německých než českých písní zpívá, že tato vzájemnost i ryze německým městům v Čechách za nynějších časů by příkladem býti měla: kojíme se naději, že ani zdatný p. ředitel, ani vzdělaní a šlechtění údové spolku mou žádost, aby při produkcích také české hudby šetríno bylo, za přemrštěnou, nýbrž za docela spravedlivou míti budou. Uznání, jakéž se na všeobecnou žádost mimo program zpívané Knittlově „Žežulince“ dostalo, je zřejmým důkazem, že obecnstvo se mnou souhlasí. Připomínám tu onu památnou pochvalu, jakou si vydobyl česko-dubský spolek, když u sjezdu německých zpěváckých spolků v Žitavě před několika lety Jelenův sbor „My čeští manové“ tak krásně zpíval — a to bylo na německé půdě, mezi samými Němci! V přestávkách zpívala sl. Julie Měchurova, žačka p. Čabounova ústavu v Praze, píseň od Mozarta a „Křepelinku“ od Lešetického. Díky jí za to, že ona jediná ve svůj program českou píseň přijala. Na požádání přidala pak Gumbertův valčík; mimo to nás potěšila arií ze zpěvohry „Ernani.“ O výsledku mluvíti bylo by zbytečné; musel bych opakovati, co české i německé listy v referátech o koncertu v Mnichově Hradišti o slečně pronesly. — Pan Delavos zpíval arii z „Tannhäusera“ a Lindpaintnerovu „Fahnenwacht;“ fond má skvělý, radil bych však, aby se do Wagnerových skladeb nespouštěl; je to pracné a nevděčné namáhání, v písni své vlohy mnohem více objevil. — P. T. Matoušek hrál transcripci Husitské písně a Paganiniho „Hexentanz“ na piano. Slyšeli jsme u nás Smetanu a jiné proslulé pianisty, pročť skvělý výsledek jeho hry tím více váží.

(K. A.) **Z Illinska.** (Oprava varhan.) Oprava varhan našich dokonána. U přítomnosti znalců byly přijmuty a p. varhanáři Viktorovi jednohlasně pochvala vzdána za důkladné a uspokojené opravení stroje tak výtečného. Musíme se též zmíniti, že se p. Viktora také co zběhlý a obeznalý opravovatel pian osvědčil. Značné zakázky z okolí i zámluvy oprav varhan, jakož i výtečná vysvědčení téhož mistra svědčí o pravdivosti našeho výslovu. Přejeme mu co průmyslníku českému a obeznalému štěstí po vši krásné vlasti naší.

(B. L—k*) **Z Králové Dvoru.** (Akademie spojených spolků zpěváckých Novopackého a Královodvorského dne 26. srpna b. r. ve Dvoře králové). Žijeme u nás letos, nechť tak dím, na kantátové planetě. Hudebních produkcí při horách našich bez mála víc, než bramborů. Čtvero kantát a tolikéž akademii, jiných popěvků svatebních a pohřebních nepočítaje, toť statistický výsledek hudební činnosti naší během nezáplna jednoho roku, a nebo roztrídíme-li hudební produkce ty úhrnkem vzaté podlé původu jejich, tedy vypadne: Po jednom vítání a loučení, pak dvě jubilejních slavností, po té jedna soukromá, jedna dobrodějná a dvě pouze čestné akademie.

Neposlední zásluhu o dosti znamenitý ruch ten hudební má ctěný náš spolek zpěvácký, jenž, ač před nedávnem teprvé na Boží světlo se proklubal, předce již hezky se má k světu. Zrodil se za loňské koňské zimy uel z počátku 45 údů. Než nedostatek sil učitelských a sobotáles vzrostu jeho poněkud vadily. Ubývalo údů. Nejedem tu kmotr, či pro radost, či pro bolest srdce, nevím, jal se pokřikovati, že ubožák spolek má ubytí. Než chlapiček společek už pro hanbu světskou nedal tomu, aby se byl laskavým několika kmotrům k vůli na prkno natáhl. Překónal zmužile, ač ne ještě dočista, peprné při všem všudy počínání začátečky a odbyv, jako za předpotopní doby čekatelé učitelští, za jedno púletí svou prosperii čili přípravnu, podvolil se konečně zkoušce veřejné, kterou k nemalé horem vzpomenutých kmotrů radosti či žalosti, nevím, se ctí odbyl. Tu pak již co pověřený spolek zpěvácký do šiku dobrovolníků národní zpěv po vlastní pěstujících chutě se vřadil. Výsledek pak této zánovní činnosti své, bez pochleby to díme, velice uspokojující podal nám akademii 26. srpna se sousedním již pokročilejším zpěváckým spolkem důstojně provedenou. Neobtížil sobě totiž spolek Novopacký k pěstování spolkové vzájemnosti na zmíněný den v dosti valném počtu — bylotě spolkovníků Packých 24 — po železnici sjeli si do Králové Dvora, začez hned při vystoupení na nádraží Královodvorské od zdejších spolkových pozdravem k této příležitosti nově složeným poetě jest. Po srdečném pak uvítání ubíral se spojený sbor 60 jonáckých zpěváků v přátelském hovoru až po samo město, kdež příchozím významně, ač i z potřeby, byloť za kolik časů jednou zase jasno a parno, podáno chleba s solí a po sklenici Litoměřického. Seřadivše se pak vstupovali pobratimové zpěvmo do města a přes náměstí do školy. Tu odbývanou zkouškou společných čísel programových pro krátkost času méně zevrubnou a důkladnou, jakkoli k ospravedlnění spolkových pánů ředitelů, p. Čížka Novopackého a p. Dobrovského Královodvorského připomenouti sluší, že k usnadnění hlavní zkoušky již neděli před tím o některé ty zvláštnosti v tempách a v přednesu sborových čísel obapolně se byli umluvili. Po odbyté zkoušce popráno zpěvákům krátkého sice ale přemilého odpočinku v hostinské zahradě páně Lorencové, dosti daleko po vůkolí sobě rovné nemající, načež v prostranném sále tamním následovala akademie sama, jejížto pořádek a výsledek Vašemu Daliboru nestranně sděliti jsem sobě uložil. První oddělení. 1. „Vltava“ Voglova oběma sbory společně přednesena. Půvabná skladba tato, bohužel, minula se pěknými efekty bohatě v ní složenými za příčinou nepřiměřené vzdálenosti echa, pak pro nesrovnalou sílu hlasů echových a nestejně ukončování jich. Nadějeme se, že odstraněním vad vytknutých a útlejším, kde třeba, přednesem sboru samého, poetická skladba tato přístě se nám objeví v úplné své kráse. 2. „My čeští manové“ spolkem Novopackým rázně předneseni; jakkoli se nám zdá, že místem přednes sboru toho, zvláště pak uťatě zakončení první polovice „man, man, s láskou a věrností rád“ nesouhlasí s Jelenovu tradicí sboru tohoto po vlastní naší dobře známou. 3. „Žežulinka“ Knittlova celým spojených spolků sborem chvalně provedena. Želíme toliko, že se sborové piano v triu nezjemnilo

tou měrou, aby při tenorovém solu jediný hlas byl proniknul. Mimo to myslíme si, nedostává-li se k solu triovému pevnějšího a zvučnějšího bassu prvního, že se dotčené solo, bez toho ne vysoké, snadno zastati dá některým výdatným bassem druhým. 4. „Les a háj“ Voglův spolkem Novopackým zdařile proveden, vynikal přednesem precisným i útlým, hlavně jasným článkovaním slabik, čímž slovům dobře porozuměti bylo. 5. „Lovecká“ Kreuzrova celým sborem chvalně přednesená vymáhá sobě na začátku, jako slova „Ha rozkoš“ sama tomu nasvědčují, pak ve sboru, kdykoli po solovém kvartetu sbor se ozve, ohnivějšího ještě tempa. 6. Pochod Bekrův op. 31. s nově podloženými slovy českými provedl spolek Královský statně ač ne bez menších některých vad, z nichžto nejpatrnější byla nejistota jakás v repetici při opakování pochodu. (Dok.)

Z Kutné Hory. (Koncert.) Dne 8. září 1860 odbývala se zde hudební akademie v městské střelnici k účelu dobročinnému. Program byl zajímavý, obsahovalt ouvertury ku zpěvohře „Idomeneo,“ od V. A. Mozarta; k Shakespearově truchloře „Korilanus,“ od Ludvíka van Beethovena. „Prometheus“ od Ludvíka van Bethovena, pro veliký orchestr. „Pozdravení pěvcovo,“ od V. H. Veita. „Lovecká,“ od Fr. Kavána, sbor pro mužské hlasy. „Žezulinka,“ sbor pro mužské hlasy od Knittla. „Porodila mne moje matička,“ píseň s průvodem fortepiana od Krova. „Bože můj, Otče můj,“ píseň národní slovenská, přednesl p. Strakatý. „Některé národní písně,“ přednesl p. Strakatý. „Rondo koncertantní,“ pro fletnu od Kalivody s průvodem orchestru, přednesl p. Frič. „Fantasie“ pro housle od Fr. Prume s průvodem fortepiana, přednesl p. Homolka. „Carnaval de Venise,“ pour le Piano par Jules Schullhof, přednesla slečna Paulina Voglova. „Der Wanderer,“ Romanze von Schubert, přednesl pan Strakatý. „Blücher am Rhein,“ Chor für Männerstimmen von Reissiger. — Slečna Paulina Voglova, absolvovaná žákyně paně Alex. Dreischocka, p. K. Strakatý, člen kr. stav. divadla v Praze, p. Ant. Frič, bývalý žák Pražského konservatoria a p. Ferd. Homolka ze zvláštní ochoty a z lásky k dobré věci přednášení solových částí laskavě převzali.

Paříž. Ruský kníže W. chce uspořádati několik koncertů, v nichž se skladby ruského skladatele Bortňanského, mezi jinými též jedna pozůstala opera k textu Puškinovu, provozovati budou.

Pesť. Město uherské „Kezdi Vásárhely“ zvolilo virtuosa p. Ed. Remenyiho za čestného měšťana. Nuže, tak ctí Maďari své umělce!

(G.) **Reichenhall.** Dne 13. srpna připravil nám znamenitý český pěvec pan J. Píšek a kapelník K. Reinecke ve spolku s několika Solnohradskými umělci krásnou hudební zábavu v sále „Kurhaus.“ Pan Píšek zpíval sám se doprovázej, několik písní cituplně a významně a pan Reinecke přednesl na pianu skladby od Chopina, Hellera, Schuhmanna atd. s velkým výrazem.

Mimo těchto zúčastnili se v zábavě výteční čestí umělci pan Hegenbarth, jenž své norturno a skladbu od Spohra pro cello s velkou něžností a praecisí provedl a p. Jelínek archivář „Mozartea,“ jenž na hoboj doprovázel krásnou píseň od Procha „Schweizers Heimweh,“ kterouž pan V. Bělčík s hlubokým citem zpíval.

(V. Mr.) **Ze Záhřebu.** (Opera — Lisinského. opery — Vinar.) Včera zde bylo 34. a poslední představení maďarské opery. Dávala se podruhé původní maďarská opera „A. Kunok“ od Czaszara, jenž byla s nesmírným jasotem přijmata. Mnoho již zde bylo operních společností, ale žádná nebyla s takovým nadšením přijmata jako tato, jenž dávala zároveň i některá dramatická představení. Není zde od místa, vysvětlovali příčinu tohoto nadšení, jenž má jinde původ svůj, nežli v operě samé. Divadlo bylo vždy přeplněné, a zvláště dávala-li se která maďarská opera. Někdy již dva dni před představením se nemohlo dostat žádných lístkův. Avšak společnost ta zaslouhovala přízně obecenstva, ať byla v každém ohledu solidní a dostála úplně úloze své. Též šatstvo její bylo nad míru skvostné. Povídá se, že dostávala znamenitou podporu z Uher. — — — Díky Bohu, že i my se za nedlouho dočkáme společnosti, jenž bude hráti v národním jazyku našem. Budoucím totiž podzimkem začne se zde i chorvátsky hráti, ač je jen málo představení určeno. Jsem již napřed přesvědčen, že bude divadlo nad míru plné, anto je zde národní nadšení převeliké. Práti by jen bylo, abychom měli dobrých hercův. Snad by se v Čechách našli lidé, jižto by vloh i chuti měli sem se odebrat. Kdoby se chtěl věnovat divadlu chorvátskému, nechať se obrátí písemně na p. Dra. Demetra, redaktora „Národních Novinách,“ jenž mu všechno sdělí. — — — P. Vojtěch Striga sbírá příspěvky k zakoupení oper „Ljubavi zloba“ a „Porýn“, jenž byl složil nesmrtelný náš Lisinski. Jsou to výtvoři genialní i překrásné, jenž jsou pravým odleskem národního charakteru chorvátského. Kéžby se jen brzo sešlo tolik příspěvkův, by se mohly opery tyto věnovat národnímu divadlu našemu. — — — Jak vám již známo, založil zde mladý i velmi nadaný p. Vinko Vinar hudební ústav, v němž se bude bráti hlavní zřetel na hudbu i zpěv chorvátský. Znajíce výborné vlohy i velikou obezřelost a pilnost tohoto zde oblíbeného komponisty — on se baví tyto dni v Praze — můžeme již napřed tomuto pro národní náš život tak potřebnému podniknutí předpovídat zdar i rozkvět. Zdař Bůh!!!

Videň. Ant. Rubinstein zadal svou operu „Děti pusty“ ředitelství dvorního divadla, kteréž mu 1000 zl. honoraru za ni vyplatilo. Jak se praví, budou v ní účinkovat dámy: Csillagova a Krausova, a pánové Ander, Wachtel, Hrabánek a Meyerhofer.

Panu K. v Sedl. Váš dopis o umrtí p. F. je zastaralý a nemůže se jako onen, jehožto oson chvála: „Dalibora“ jest, uveřejniti. Panu kap. Pt. . . . v Leicestru. Obdržíme od Vás ten dopis? Panu V. D. v Krakově. Nezapomeňte na nás! Pánům dopis. v Blatné, v Pardubicích a Hlinsku. Vaše dopisy vyjdou příště. Panu J. o d. v N. P. Uveřejníme!

K tomuto číslu přiložena je podvojná notová příloha, obsahující kusy pro piano od Fr. Kavána.